

80. výročí vystěhování regionu mezi Vltavou a Sázavou 1942—2022

ALMANACH PRACÍ ŽÁKŮ A STUDENTŮ

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ – PŘÍBĚHY Z MLHY

Lucie Malá a Adam Vamberský, 8.C, ZŠ Jiráskova, Benešov

OCENĚNÉ PŘÍSPĚVKY

KATEGORIE DO 15 LET

A. Literární práce

Adéla Janoušková — „Vzpomínky na vystěhování z Netvořic“
(8. ročník, ZŠ Netvořice)

Eliška Doležalová — „Jak to všechno začalo“
(9. ročník, ZŠ Netvořice)

Pátáci mezi pampeliškami — dojmy z výstavy
(5.B, ZŠ Hradištko)

Richard Gazda — „Vzpomínky mých příbuzných na 2. světovou válku“
(9. ročník, ZŠ Hradištko)

B. Výtvarné práce

Adéla Janoušková — ilustrace „Vzpomínky na vystěhování“
(8. ročník, ZŠ Netvořice)

Nela Ptáčková — ilustrace „Vystěhování“
(8.A, ZŠ Jiráskova, Benešov)

Adriana Slabová, Johana Havlíčková — „karty“
(8.C, ZŠ Jiráskova, Benešov)

Lucie Malá, Adam Vamberský — koláž „Pamětníci“
(8.C., ZŠ Jiráskova, Benešov)

Žáci 9. ročníku — koláž „Vystěhování“
(ZŠ Davle)

KATEGORIE 15—19 LET

A. Literární práce

Tereza Sedláková — „Můj děda zažil vystěhování“
(4.A, OA Neveklov)

Emma Kopecká — „Koncentrační tábor Hradištko“
(gymnázium Budějovická),
krácená verze, kompletní práce na www.mezirekami.cz — dizertační práce

B. Fotografie

Tereza Hanáčková — „Křečovice“
(4.B, OA Neveklov)

C. Výtvarné práce

**Eliška Hrubešová, Jessica Bálintová, Daniela Kořínková,
Zuzana Svobodová, Anastasia Penzenyk** — plakát
(1. ročník, OA Neveklov)

Mimo soutěž: **Barbora Burianová** — komiks „Z deníku francouzského vězně“ (SŠ designu a umění, knižní kultury a ekonomiky Náhorní, Praha 8)

Mimo soutěž: **Tomáš a Martina Tichých** — video „Pieta Třebsín“ (Třebsín)

JEDNOTLIVÉ PRÁCE

OBCHODNÍ AKADEMIE NEVEKLOV

NEVEKLOVSKO – KRAJ KRÁSY A SMUTKU

Úvodní slova pedagoga

Letošní rok, rok 2022, se nese ve znamení dvojek. Očekáváme krásné zážitky, říkáme si, že bude již určitě lépe.

Ale bylo tomu tak i v historii? Vzpomeňme na období protektorátu, na rok 1942. Také dvojka, která však obyvatelům Neveklovska přinesla strach, strádání, nejistotu... Byl to rok, kdy podle vyhlášky započalo přesídlování obyvatel tohoto sice chudého, ale krásného kraje. Záminka – bude zde vybudováno cvičiště pro jednotky SS. Skutečnost? Hitler se rozhodl vyzkoušet, zda jeho dábelský plán, přesídlit Slované na Sibiř a vytvořit tak zde prostor pro život „čisté rasy“, je reálný!

V celkem pěti etapách zdejší obyvatelstvo postupně opouštělo své domovy. Ti první si s sebou směli vzít svůj majetek. Postupně se však podmínky zpříšňovaly, lhůty pro opuštění domova zkracovaly a věci si lidé mohli brát čím dál méně.

Rok 1945 přinesl možnost návratu domů. Domů? Stavení byla často rozbořená či alespoň vyrabovaná, skrývaly se tu miny, čekala zpustlá pole... Radost se mísila se vztekem, nenávistí, slzami.

Pamětníků této složité doby ubývá. Dnešní mladí lidé válku nikdy nepoznali, žijí v pohodlí svých domovů, obklopeni technickými vymoženostmi. Zapomínat

však nesmíme. „Kdo nezná svoji historii, je odsouzen k tomu si ji zopakovat!“ Tak zní moudrá slova Arnošta Lustiga.

Já učím v Obchodní akademii Neveklov. Dějepis není sice můj obor, ale o vystěhování jsem slýchala již jako malá holka. Poznala jsem osobně paní Elišku Horelovou a se zájmem přečetla její knihu Kluci ze zabraného. Po svatbě jsem se dokonce přestěhovala do míst, odkud byli lidé přesídleni. Stigma války tady leželo na všech domech, na rodinách. Téma se tedy následně objevilo i v mé diplomové práci. Později jsem chtěla vše předat svým žákům, ale ne jako prázdné abstraktní informace. Chtěla jsem něco víc, a tak jsme začali natáčet rozhovory s pamětníky a jejich oči plné slz dojímalý ta „moje mlád'ata“ neskutečným způsobem. Víím, že historii tohoto kraje určitě nezapomenou.

Nejinak je tomu i letos, při 80. výročí vystěhování. Aktuálnost a naléhavost současné politické situace ve světě jsou těmi důvody, proč jsem své studenty motivovala k účasti na literární soutěži KRAJINA ZA MLHOU – „rodinné příběhy ze zabraného prostoru...“.

Mgr. Miroslava Hulanová

Kolekce tří fotografií, TEREZA HANÁČKOVÁ, 4. B, OA NEVEKLOV

Křečovice

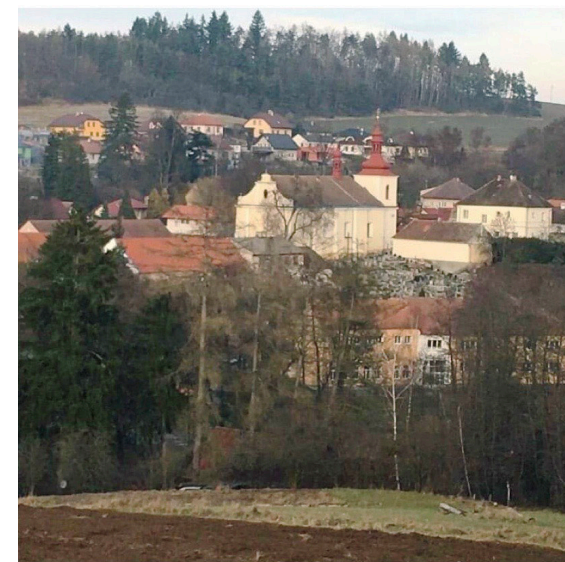

Křečovice / Rodná světnička Mistr J. Suka

Rodná světnička
Mistra Josefa
Suka, Křečovice

Kostel a škola, Křečovice

Literární příspěvek, TEREZA SEDLÁKOVÁ, 4. B, OA NEVEKLOV

VYSTĚHOVÁNÍ NEVEKLOVSKA A PROŽITKY MÉHO DĚDY JOSEFA LUXEMBURKA V DOBĚ VYSTĚHOVÁNÍ

Vystěhování začalo 15. března roku 1942 a trvalo až do roku 1944. Dne 15. března vyšla vyhláška, že obyvatelé mají sklidit veškerou úrodu a vystěhovat se do 15. září roku 1942 z vlastního obydlí. Kraj si totiž vybrali Němci pro výcvik jednotek SS.

Vyhláška o vystěhování se týkala přibližně 30 000 obyvatel, 62 obcí v rozsahu do 500 kilometrů čtverečních. Za vystěhování byla nabízena finanční kompenzace, ale tu většina obyvatel odmítala, protože s touto vyhláškou nesouhlasila, nebo ji stejně nikdy lidé neobdrželi. Kdo by se chtěl stěhovat z vlastního domova! Lidé v této době raději nekladli žádný odpor a poslouchali povely. 17 000 obyvatel se vystěhovalo, ale ani zbytek, který zůstal u německých jednotek, nemohl zůstat na jednom místě. Neustále se museli stěhovat. Neměli stálou střechu nad hlavou.

Zde jsou uvedeny vzpomínky mého dědy Josefa Luxemburka, který tuto dobu zažil a dobře si ji pamatuje. Doba dle vyprávění nebyla jednoduchá pro nikoho. Ztratit střechu nad hlavou není nic příjemného. Stěhovat se do neznáma také ne. Děda a jeho vrstevníci byli malé děti, které nevěděly, co se přesně děje a proč se mají stěhovat pryč z místa, kde to dobře znají.

„Bylo mi tehdy 9 let. Ani já, ani moji kamarádi jsme nevěděly, co se přesně děje a proč se máme stěhovat pryč z místa, kde to dobře známe. Museli jsme se prostě vystěhovat, ale nemohli jsme si toho moc vzít. Oblast Neveklovska a okolních vesnic byla v této době rozdělena na tři proudy. My byli ve třetím a mohli jsme si tak vzít úplné minimum věcí. Statek musel zůstat tak, jak byl, a to samé dobytek, který si německé jednotky vzaly do vlastnictví.

Přestěhovali jsme se do Ořechu. Určitě si dovedete představit, když se malé dítě musí stěhovat někam, kde nikoho nezná, kde nemá rodinu, pouze rodiče. Všichni, co toto období zažili, prožili psychickou újmu a dobře si toto období pamatují. Co mohli, naložili rodiče na vůz tažený koňmi a odjeli jsme. Tím jsme si nejspíše zachránili život a pár osobních věcí.

Tady vzniklo cvičiště. Rodina tvé babičky, rodina Čapkova, byla přestěhována v Kostomlátkách u Nymburka. Babičce byly tehdy pouhé čtyři roky. Němci dávali typy, kam se odstěhovat, kde byly ještě volné byty pro rodiny a ostatní obyvatele. Dalešice si nemohly vzít již nic. Jejich domov byl, když se vrátili, zdevastován, nezbylo z něho pomalu nic, střecha byla v jiné vesnici, a to samé i okna. Dobytek byl prodán, ale nikdo nevěděl kam.

Když jsem se s rodiči vrátil zpět do svého rodného místa, zůstali jsme v šoku. Všechno zničené, rozbombardované. Dům byl zdevastován a střecha a okna byla ukradena. Vše bylo rozmláceno, veškerý nábytek, talíře, skleničky, oblečení, fotografie, co si obyvatelé nestihli vzít, prostě vše, co nestihli pobrat, už nikdy nikdo neviděl. Stejně to bylo se zvířaty. My vlastnili v obci Borovka mlýn. Mlýnské stroje, které jsme měli, byly také ukradeny. Veškerá práce, která těmito stroji byla vykonávána, nemohla pokračovat.

Bylo tomu tak, protože příslušníci německých jednotek stavěli domy těm, kteří mohli zůstat na zabraném území. Všechny osoby, které zůstaly s německými jednotkami, byly přestěhovány na Měřín do provizorních domů, postavených z kradených věcí. Bylo také vidět, že se do domů střílelo, což Němci dělali běžně. Tady po celém území jezdily tanky, odpalovaly se miny a střílelo se z pušek. Lidé utíkali do klidných oblastí, aby to nemuseli prožívat. Většinou rodiny s dětmi utíkaly hodně daleko, aby děti nemusely sledovat, co se děje. Jaké dítě by chtělo vidět, jak jim ničí obydlí, kde vyrůstají.

Po tvářích se rodičům po návratu koulely slzy. Představte si, že něco stavíte a budujete pro své děti a někdo vám to doslova zdevastuje. Pro mé rodiče, tvé prarodiče, to bylo nejhorší období. To, co už měli vybudované, museli stavět znovu.

Po vystěhování pouštěly německé jednotky rodinu sem do zabraného území pouze na svátek mrtvých, aby lidé mohli uctít památku svých zesnulých

blízkých. Vánoce a zbytek svátků musely rodiny prožívat jinde, ne ve svých domovech a v klidu. Nikdo nevěděl, co bude dál, kdy toto vše skončí a obyvatelé začnou opět normálně žít a hlavně ve svých domovech a ne někde, kde nikoho neznají.“

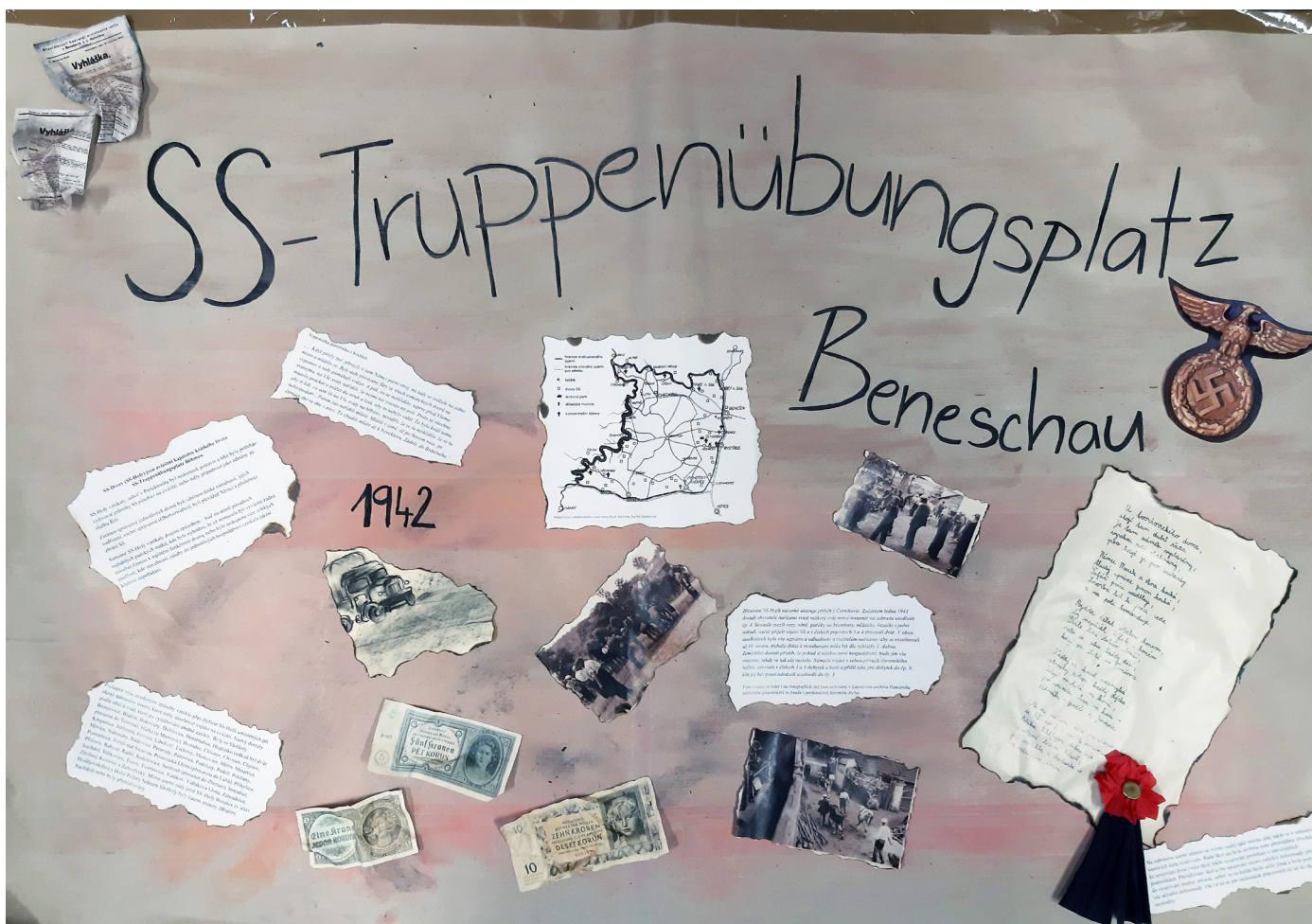
Mému dědovi, Josefu Luxemburkovi, nyní bude 89 let a na období války si dobře pamatuje. Z jeho vyprávění bylo zřejmé, že prožil něco, na co nezapomene už nikdy. Když jsem si nyní dědu vyslechla, jak o tomto všem vyprávěl, bylo mi

ho hodně líto. A když nyní jeho slova zapisuji, do očí se mi derou slzy stejně, jako jemu, když vyprávěl, a jeho rodičům, když se v roce 1945 vrátili zpět do Borovky.

To, co jsem dnes udělala já, by měli udělat i všichni další. Sednout si se svou babičkou a dědečkem či prarodiči a poslechnout si tato vyprávění o tom, co prožily a jak vše těžce, ale obdivuhodně hrdinně snášeli.

*Tereza Sedláková, 4. A
Obchodní akademie Neveklov*

Ilustrace — plakát — SS Truppenübungsplatz — věnovaný SS-hofům,
ELIŠKA HRUBEŠOVÁ, JESSICA BÁLINTOVÁ, DANIELA KOŘÍNKOVÁ,
ZUZANA SVOBODOVÁ, ANASTASIA PENZENYK, 1. A, 1. B, OA NEVEKLOV

ŽÁCI 9. ROČNÍKU ZŠ DAVLE

TEMNÉ DĚJINY ZA HUMNY

Žáci 9. ročníku ZŠ Davle se seznámili s osudy obyvatel z Hradištka a okolí během druhé světové války

V úterý 9. listopadu, v rámci akce 80. výročí vystěhovaného Benešovska, se obě devítky vypravily do knihovny v Hradištku. Zde nám milá a do historie svého bydliště zapálená knihovnice Lucie Hašková předala některá svědectví pamětníků, kteří se museli vystěhovat z oblasti mezi řekami Vltavou a Sázavou z důvodu zabránění oblasti nacisty. Ti zde měli svá cvičiště, sklady a zbrojní průmysl, například v nedalekých davelských tunelech, a také koncentrační tábory. Jeden pracovní tábor se nacházel přímo v Hradištku.

Paní Hašková se s mnohými pamětníky osobně sešla a jejich dojemné a většinou tragické příběhy zaznamenala. Všichni jsme cítili, že příběhy, které jsme si vyslechli, mají v sobě cosi živého a ne jeden z nás byl vtažen do jejich osudů. Nejdříve dostali žáci papír s abecedou a ke každému písmenu měli přidat slovo, které se jim vybavilo. Poté jsme shlédli část dokumentu s rozhovory pamětníků, kteří v době nátáčení byli naživu. Nejdelší část programu v knihovně byla věnována převyprávění osobních příběhů starousedlíků i vězňů z hradištského tábora. Příběhy byly rozděleny na jednotlivé části a žáci vytvořili skupiny a poté se střídali a přednášeli ostatním příběhy.

Druhá část exkurze byla věnována výletu do okolí po naučné stezce – Vystěhované Hradištko. Šli jsme okolo zámku, zastavili jsme se u památného místa, kde stál tábor, šli jsme lesem, kde byli vězni ke konci války stříleni a došli až k velkému kříži a pamětní desce.

Tomuto tématu jsme se po exkurzi věnovali ve výuce. Žáci si znovu připomněli příběhy ve skupinkách, které četli v knihovně, a na výstřižky, které svým tvarem připomínaly vytržení, psali své osobní komentáře a dojmy.

Spolu s fotografiemi paní učitelky Chrástilové jsme ve škole vytvořili nástěnku, kam jsme přidali texty se vzpomínkami pamětníků a jejich komentáře, včetně dobové i současné fotografie před zámkem v Hradištku.

Komentáře žáků:

Příběh Anny Richterové ze Závisti

„Paní Richterové je nám opravdu líto, protože přišla o domov a oba rodiče. Myslíme si, že paní Richterová byla velmi milá paní s dobrými úmysly.“

Příběh Josefa Melichárka

„Zaujalo mě to, že velitel Oberleutnant Gies, který se nastěhoval do domu vrchního strážmistra, řekl, že se postará o dům a že bude v pořádku. A ještě – kde je na Hradištku dnešní hasičárna, byl vykopaný velikánský hrob, kam se měla naházet těla.“

Příběh pamětníka Františka Holešty z Hradištka

„Na příběhu Františka mě zaujalo, že věci ze svého vyrabovaného domu viděl používat o pár domů dál.“

„Připadá mi hrozné, nebýt jen čtyři dny doma a pak se vrátit a najít vše zničené. Vůbec si to neumím představit.“

Příběh pamětnice Marcely Hurtové z Měchenic

„Na příběhu paní Marcelky nás velmi zaujalo, jak dlouho vydržel její vztah s Theem.“

Příběhy francouzských zajatců z koncentračního tábora Hradištko:

„Naše dojmy jsou zděšené a překvapené. Přišlo nám nechutné, že vězni museli procházet kolem mrtvol starých několik dní. Zděsilo nás, co jsme se dozvěděli o tom, co v koncentračním táboře dostávali k jídlu.“

„Překvapilo mě, že kvůli nedostatku jídla jedli pampelišky.“

„Podmínky byly otřesné. Vůbec nedokážeme pochopit, že vůbec někdo přežil. Náš obrovský obdiv patří těm, kteří se dostali ven.“

„Byl jsem tak dojat, že jsem dostal chuť na pampelišky.“

„Rozrušila mě příhoda kluka, který málem ztratil život kvůli zapomenuté třaskavině.“

„Překvapilo mě, že kvůli nedostatku jídla jedli pampelišky.“

„Podmínky byly otřesné. Vůbec nedokážeme pochopit, že vůbec někdo přežil. Náš obrovský obdiv patří těm, kteří se dostali ven.“

„Sice jsme věděli, že tam byly nějaké koncentráky, ale opravdu jsme nevěděli, že se tam děla taková zvěrstva.“

„Přišlo mi, že to bylo hodně drsné a smutné. Nedokážu si představit život v tomto období.“

Příběh Benoita Ambroise

„Přišlo mi zajímavé, že se Benoit Ambroise zajímal od hodně útlého věku o dědečkovu minulost. A dále pokračoval po stopách koncentračních táborů, aby o něm zjistil více.“

„Zaujalo mě to, že vnuk Benoit se začal sám od sebe zajímat o život svého zesnulého dědečka a kolik toho postupem času zjistil. A taky to, že jeho prarodiče měli okruh přátel, bývalých vězňů, které pravidelně vídal.“

Příběh zavražděného kněze Gabriela Gaye:

„Je nám moc líto, že jsme se nepodařilo dohodnout na představení. Je nám moc líto.“

ŽÁCI 5. B ZE ZŠ HRADIŠTKO

PÁŤÁCI MEZI PAMPELIŠKAMI

Takto zachytili své dojmy z výstavy „Když pampelišky nekvetly“ žáci 5. B ze ZŠ Hradištko (úryvky prací žáků)

Radka: „Zaujalo mne, jak strašidelná tato část naší historie je, a že to není tak dlouho, co se to stalo. Neumím si představit, jaké to muselo být utrpení, a doufám, že už se to nikdy nebude opakovat.“

Beáta: „Můj názor je takový, že jsem hrozně ráda, že jsem mohla zjistit, že vlastně bydlím na úžasném místě a měla bych si toho více vážit.“

Jakub: „O výstavě si myslím, že je moc pěkná, a i my mladí se můžeme dozvědět o tom, co se tady dřív dělo.“

Ema: „Obzvlášť poté, co jsem dočetla celou výstavu, tak mi došlo, co se v té době dělo a jak kruté to bylo. Tuto výstavu doporučuji všem, co zde na Hradištku bydlí.“

Matěj: „Výstava je super, opravdu děkuju obci, že tuto výstavu otevřela. Vůbec jsem nevěděl, že se lidi vystěhovali kvůli vojenskému cvičišti.“

Sofie: „Výstava byla zajímavá i tím, že je venku a může si ji prohlédnout každý. Je to výborný nápad, na Hradištku žije hodně lidí krátce a třeba ani nic neví o té hrozné době.“

Nikola: „O koncentračním táboře si myslím, že to bylo tvrdé a že to bylo nespravedlivé vůči vězňům, kteří tam byli neprávem.“

ZŠ HRADIŠTKO

VZPOMÍNKY MÝCH PŘÍBUZNÝCH NA 2. SVĚTOVOU VÁLKU

Vzpomínky mé prarabaty a dědy: Sestřelení Me 262 u Měchenic

„Hráli jsme si na dvorku, když jsme uslyšeli střelbu. Nad naším dvorkem se prořítal letoun, ze kterého šlehal plameny. Chtěli jsme se schovat, ale nedalo nám to, a tak jsme se dívali dál. Letec stihl vyskočit nad Oleškem a neovladatelné letadlo pronásledováno dvěma americkými stíhačkami se zřítilo na Trnovou.“

Děda později chodil s kamarády sbírat zbytky tohoto letadla.

S tátou jsme v nedávné době také ještě našli nějaké drobné části. Později jsme objevili malé ostatky tohoto letadla.

Vzpomínky prarabaty: Nasazení pradědy na dohled na stavbě koncentračního tábora Hradištko

Můj praděda (Ladislav Trnka st.) byl na začátku 2. světové války jako stavitel nasazen na práci při stavbě koncentračního tábora Hradištko. Pracoval zde šest dní v týdnu. Moje prarabata vzpomíná, jak její maminka pekla téměř každý den chleba, který pak můj praděda rozdával vězňům, když se dozorci nedívali.

Vzpomínky prarabaty z posledních dní války

„Hrála jsem si na písku, nic jsem nevnímala, ani přijíždějící německé tanky. Naštěstí mě maminka rychle zatáhla dovnitř do domu. Tanky projížděly a já jsem viděla jednoho Němce nahoře na tanku, jak sledoval okolí s namířeným kulometem na domy.“

Jindy jsme šli s tatínkem po měchenických schodech, když po nás začali střílet Němci.

Od domu jsme pozorovali americké letouny, jak nalétávají na vlaky projíždějící na železnici.“

*Richard Gazda, 9. ročník
ZŠ Hradištko*

ZŠ JIRÁSKOVA, BENEŠOV — koláže, kresby

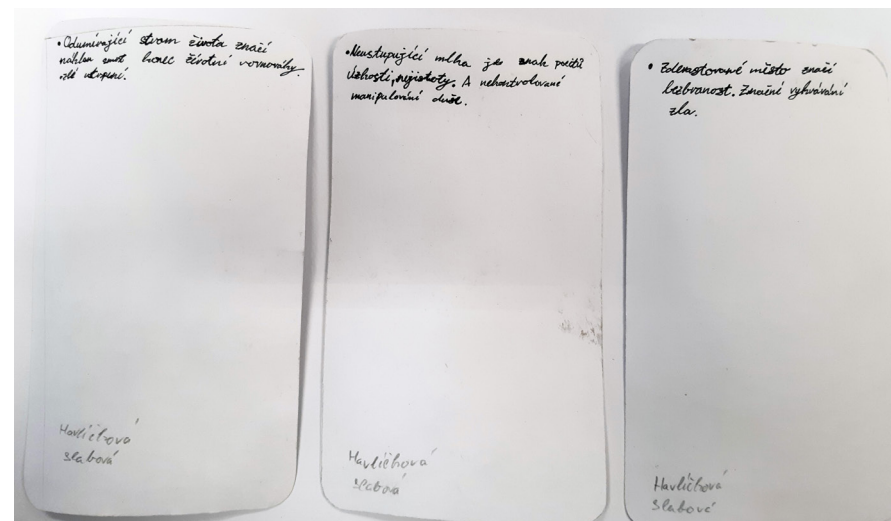
Lucie Malá a Adam Vamberský, 8.C

Nela Ptáčková, 8.A

Adriana Slabová a Johana Havlíčková, 8.C

ZŠ NETVOŘICE

JAK TO VLASTNĚ VŠECHNO ZAČALO?

Začalo to roku 1939 vyhlášením protektorátu Čechy a Morava, kdy byla část československého území okupována nacistickým Německem. Tím, že Německo zahájilo okupaci, porušilo Mnichovskou dohodu, kterou samo 30. září 1938 prosadilo. Postupem času Německo zabralo území celé české a moravské země včetně Prahy a velkých měst. Ovládlo i vládu naší republiky jmenováním protektorátního prezidenta Emila Háchy. Veškerý pořádek a režim zřizovala takzvaná německá policie (gestapo). Politická a vojenská situace nasvědčovala tomu, že pomalu a jistě bude 2. světová válka.

V tuhle chvíli Německo potřebovalo svoje vojenské jednotky někam umístit a provádět výcvik.

Rozhodlo o vystěhování určitých oblastí našeho území. Jedna z oblastí byla i u nás, takzvané vystěhování Neveklovska. Týkalo se to např. obcí Netvořice, Vysoký Újezd, Třebsín, Rabyně, Hradištko a dalších.

Vystěhování obce Vysoký Újezd

Dne 8. září roku 1942 byla vystěhovaná i naše obec – Vysoký Újezd. Ale už v roce 1941 Němci odcizili z kostela Narození Panny Marie dva zvony, které byly odvezeny do Německa. Zůstal tu jen umíráček zavěšený v roce 1921.

Obyvatelé naší obce byli nuceni opustit své domovy a majetky. Někteří mohli zůstat zde, ale pod podmínkou, že budou pracovat pro Němce. Lidé v obci byli vystěhováni například do Českého Brodu nebo do Slap, dále pak do Měchenic u Prahy, Staňkovic, Čtyřkol, Protivína. Mohli si s sebou vzít jen nejnútnejší věci. Bylo to vskutku smutné a zlé období. Němci zde vybudovali vojenské cvičiště pro Waffen SS – Truppenübungsplatz Böhmen a z újezdského kostela se stala stáj pro koně vojáků SS. Německé jednotky nejenže si osvojily majetky, ale zřizovaly různá převýchovná zařízení pro vězně, kteří odmítali pracovat pro říši. Tak nakonec vznikl v obci Hradištko v letech 1943–1945 koncentrační tábor,

kde byli pracovně a fyzicky týráni političtí vězni z různých evropských států, včetně Němců a Čechů. Do dneška stojí na Hradištku památníček obětí. Smutné události si pamatuje i obec Třebsín, kde byli zavražděni někteří vězni. Bohužel se mezi lidmi v Třebsíně našel člověk, který spolupracoval s gestapem. Jeho činy byly potrestány v roce 1947, kdy byl v pankrácké věznici popraven. Poté, co skončila 2. světová válka, mohli se obyvatelé naší obce vracet do svých domovů. Některé z nich byly poškozené nebo zničené. Lidé v obci si poté žádali o náhradu škod na majetku, které byly většinou uhrazené.

Příběh mé babičky

Moje babička se narodila 18. prosince 1938. Společně se svou maminkou, tatínkem, starším bratrem a dvěma staršími sestrami žili v Luhu, kde měli malé hospodářství. Když v roce 1939 začala druhá světová válka, její maminka s tatínkem se obávali toho nejhoršího, ale to mělo teprve přijít. V roce 1942, kdy byly mé babičce pouhé čtyři roky, přijeli němečtí vojáci a vystěhovali je z milovaného domova do Měchenic. To jediné, na co si babička vzpomíná, je, že když se vraceli domů, bylo všude velké množství škod. Ale i tak byla její rodina ráda, že se mohli vrátit domů.

*Eliška Doležalová, 9. třída
ZŠ Netvořice*

VZPOMÍNKY NA VYSTĚHOVÁNÍ Z NETVOŘIC

Netvořice a okolí nadlouho poznamenala léta 2. světové války, kdy se celá oblast stala součástí výcvikového prostoru Waffen-SS. Jeho vznik vnesl do života zdejších lidí zásadní změny. Většina obyvatel Netvořic byla přinucena opustit své domovy, a to ve dvou etapách. První etapa trvala do 15. 9. 1942 a byly při ní vystěhovány okolní vesnice Maskovice, Lhota a Tuchyně. Druhá etapa trvala do 1. 4. 1943 a byli při ní vystěhováni obyvatelé Netvořic, Dunávic a Všetec. Na radnici v Netvořicích se usídlila přesídlovací kancelář. Ta měla za úkol dohlížet na odchod obyvatel a pomáhat jim sehnat nové bydlení. Protože správa cvičiště potřebovala vytvořit zázemí pro vojáky, mohli v Netvořicích zůstat řemeslníci různých oborů. Bohužel toto nařízení se na rodinu mého pradědy nevztahovalo, i když v našem domě byl zařízen holičský a kadeřnický salón. Taktéž i krejčovská dílna. Rodina byla odsunuta a jejím místem se na dva roky stala Zadní Třebáň, kde jim byl v cizím rodinném domě pronajat jeden pokoj. Zatímco v první etapě si odcházející obyvatelé směli téměř vše odvézt, při druhé byli nuceni většinu hospodářského vybavení levně odprodat do německých rukou a směli si odvézt jen pár osobních věcí. Ovšem důstojník SS, kterému náš dům připadl, dovolil před odchodem rodiny zabít chované prase a to si s sebou vzít na cestu, aby měli aspoň nějaké jídlo. Takže rodina chované prase tajně zabila a naložila a odvezla. Ovšem s tak velikým strachem z odhalení, že se z toho stala jedna z nejhlavnějších vzpomínek mého pradědy.

Mezitím se z Netvořic stalo výcvikové cvičiště pro SS a přišli sem vojáci Waffen-SS, zejména Němci a Francouzi bojující po boku Německa a na konci války je nahradili členové fanatické tzv. Hitlerjugend, která se nejvíce podílela na pustošení obce. Po konci války v roce 1945 a po útěku Němců se vystěhovaní obyvatelé Netvořic postupně vraceli domů. Svá stavení našli více či méně poškozená. I naše rodina našla náš dům velice poničený. V patrech byly v podlahách udělané díry až do sklepa. Tudy vojáci házeli prázdné lahve

od kořalky do sklepa, aby je nemuseli uklízet. Sklep byl plný rozbitých lahví. Okna, dveře, omítky domu a vše ostatní bylo zničeno. Když rodina viděla, v jakém stavu je dům, dlouho uvažovala, zda se vůbec vrátit zpátky nebo zůstat v Zadní Třebáni. Nakonec se rodina rozhodla vrátit zpátky. Můj pradědeček na tuto dobu velmi nerad vzpomínal. Musel opustit rodný dům, který se svým otcem pracně vybudoval. Následně ho celý svůj život opravovat a vracet mu původní podobu bylo pro něj velice těžké. Rozhodnutí ovšem bylo velice dobré, protože v tomto domě bydlím dnes i já.

*Adéla Janoušková, 8. třída
ZŠ Netvořice*

EMMA KOPECKÁ, GYMNÁZIUM BUDĚJOVICKÁ

HRADIŠTKO V DOBĚ NACISTICKÉ OKUPACE: KONCENTRAČNÍ TÁBOR HRADIŠTKO

Krácená verze, kompletní práce na www.mezirekami.cz/dizertační-práce

Naše rodina má chatu na místě, kde stál koncentrační tábor Hradištko. Z té doby máme fotografie a věci, které tu za sebou nacisti zanechali. Samozřejmě moji praprarodiče a prarodiče (teď už jen babička) nejsou jediní, kdo na tuto dobu vzpomíná. Bohužel jsem neměla možnost setkat se s nimi osobně, a tak jsem čerpala ze vzpomínkových knih a rozhovorů. Čerpala jsem také z mnoha publikací, které existují o Hradištku a celém výcvikovém prostoru, z dokumentárních filmů a rozhovorů s pamětníky z Neveklovska, Benešovska a Sedlčanska. O dění v samotném táboře bylo těžké najít jakékoliv informace. Nacistické záznamy chybí a nejsou spolehlivé, co se týče reálného stavu vězňů. Při dalším pátrání jsem zjistila, že bylo napsáno několik vzpomínkových knih, ve kterých vězni popisují svoje zážitky, dojmy a zkušenosti. Bohužel jsou všechny psané francouzsky a neexistuje ucelený český (ani jiný) překlad žádné z těchto knih. Nakonec se mi ale podařilo posbírat několik přeložených úryvků a ty jsem použila k dalšímu bádání o jejich autorech. Velmi cenným zdrojem mi byla výstava o koncentračním táboře Hradištko „Když pampelišky nekvetly“, na které jsem sice před osmi lety byla, ale nyní jsem měla možnost si ji prohlédnout znovu.

Rodinná historie

Moji praprarodiče si postavili chatu na okraji Hradištku v roce 1936. Předtím, než se začalo se zabíráním území, je varovali známí a oni měli možnost si nějaké věci schovat na nádraží v Pikovicích (dnešní Petrov u Prahy). Zpátky se vrátili na podzim roku 1945. Chata se nacházela v bezprostřední blízkosti tábora, a tak nebyla nijak poškozená. Ovšem po válce tady byla ubytována Rudá armáda a posléze i Svobodova armáda a ta si s sebou při odchodu pár věcí vzala.

Na plánu tábora jde nejspíše vidět i naše chata. Nebyla tedy přímo součástí tábora, ale sloužila jako ubytování pro ostrahu. Koncentrační tábor tak zasahoval na náš pozemek jenom okrajově, a to dřevěnou strážní věží, která už dnes samozřejmě nestojí. Strážní věže stály v táboře vždy v rozích a sloužily k monitorování vězňů. Ta „naše“ je ještě vidět na fotografii z jara roku 1947 (obr. č. 1 a 2).

Obrázek 1: Strážná věž v rohu naší zahrady, jaro 1947. Foto rodinný archiv autorky

Obrázek 2: Strážná věž v rohu naší zahrady, jaro 1947. Foto rodinný archiv autorky

Dále se na naší zahradě zachovaly trosky jakési stavby, které jsou vidět na fotografii (obr. č. 3). Na rozdíl od zbytku tábora, který byl dřevěný, je tato budova postavená z betonu, přesto to pravděpodobně byla součást tábora,

Obrázek 3: Zbytky stavby pod naší chatou v Hradištku, nedatováno. Foto rodinný archiv autorky

ale k jakému účelu sloužila, nevíme. Ze zbylých kamenů a betonu máme dnes zídku, podezdívku u kůlny a podsádku plotu. Z pobytu německých dozorců koncentračního tábora se nám zachovala židle (obr. č. 4) a pár dnes již ztracených pantoflů.

Bylo velmi zajímavé hledat nové informace a odkrývat, co se dělo na místě, o kterém jsem si myslela, že vím všechno. Zásluhou lidí, kteří se snaží udržovat povědomí o historii Hradištku to bylo možné i po tolika letech. Ted' když se o víkendu pojedou podívat na chatu, vždy si vzpomenu na Jeana Méneze, na Jeana Geoffroye, na Gabriela Gaye a na všechny ostatní. Díky psaní této práce jsem se dozvěděla mnoho nového a jejím dopsáním pro mě pátrání nekončí. Nejzajímavějším zjištěním během bádání pro mě bylo, že bydlím kousek od místa, kde bojové uskupení Wallenstein, které vyrazilo v květnu 1945 na Prahu, povraždilo desítky civilistů. Každý den chodím kolem památníků a desek na domech, ale nikdy jsem se nezajímala o to, co přesně se těmito lidem stalo.

Obrázek 4: Židle, která nám zůstala po okupaci v chatě, květen 2020. Foto autorka

Tak jako tehdy za války lidé, kteří jeli po cestě z Hradištku do Pikovic nevěděli, že napravo od nich stojí tábor s pěti stovkami politických vězňů všech národností, ani dnes většina lidí projíždějících po silnici neví, co se tu stalo. Ani neví, že jedou po silnici, kterou postavili vězni. Ti, kteří se zastaví, si všimnou tabule naučné stezky nebo některého z památníků, ale tím to pro ně většinou skončí.

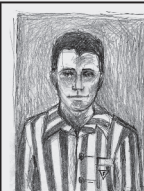
Doufám, že zkoumání a bádání, jako bylo to moje, bude v budoucnosti pokračovat, aby historie nebyla zapomenuta a že můj střípek přispěje k tomu, že se nebude opakovat. Je potřeba, aby nacionalistické a rasistické ideje už nikdy neměly takový vliv, a i proto je potřeba si historii připomínat.

*Emma Kopecká,
gymnázium Budějovická*

MIMO SOUTĚŽ

Z DENÍKU FRANCOUZSKÉHO VĚZNĚ

Z DENÍKU FRANCOUZSKÉHO VĚZNĚ

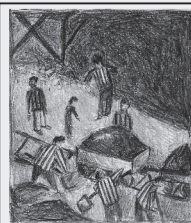
Jmenuji se Théo, ale všichni mi říkají Lucky. Pocházím z města Morlaix v Bretani.

Na Vánoce roku 1943 byl v Morlaix spáchán atentát na německé vojáky. Nacisti zatkali 300 mužů a 60 z nás poslali do koncentračních táborů. Většina z nás byla nevinných.

Dvanáct z nás skončilo v koncentračním táboře Hradisko.

Byl jsem v pracovním komandu, které každý den vykládalo vagony na nádraží v Méhenicích.

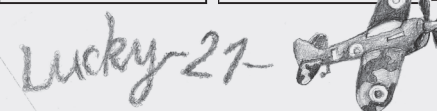
Na nádraží pracovala Češka Marcela. Uplatila německé kápy cigaretami, aby nám mohla nosit jídlo.

Všichni jsme za to Marcelu milovali, a když měla narozeniny, udělali jsme jí oslavu. Vyrobili jsme jí model Davida z chleba a třepek ve skleněné láhvi.

Zamilovali jsme se do sebe, ale báli jsme se dát své city najevo. Smrt číhala na každém kroku. Napsal jsem jí milostný dopis a slíbil jsem, že se po válce vezmeme.

V den mých narozenin nad námi letěli Američani. Marcela se smála a říkala, že mi na nebi kreslí vzkaz – Lucky 21.

Marcela se se mnou přišla rozloučit. Na cestu mi upekla borůvkový koláč. Ani jeden z nás nevěděl, jestli se ještě někdy uvidíme.

Když jsem se konečně vrátil domů, zjistil jsem, že nacisti vyvraždili celou moji rodinu. Myslel jsem na slib, který jsem dal Marcelce. Ale trvalo mi dlouho, než jsem se ze všeho vzpamatoval.

Do Československa jsem mohl odjet až v roce 1966. Tehdy už jsem byl ženatý a měl jsem dvě děti. Marcela vychovávala malého syna. Byla překvapená a dojatá, že mě vidí.

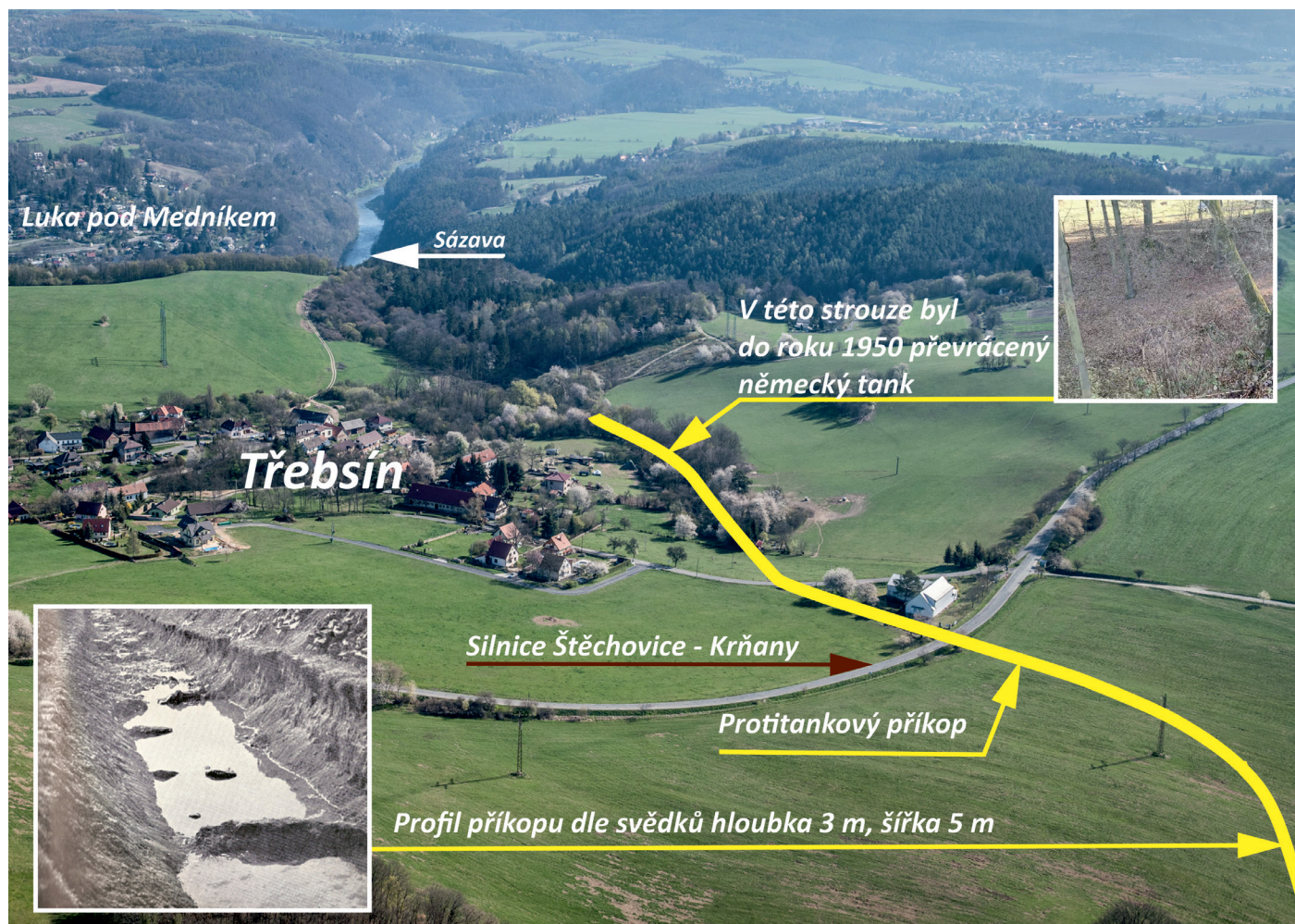
S Marcelou jsme zůstali v kontaktu celý život. Když mi začalo ubývat síl, sepsal jsem náš příběh do svého deníku, aby o nás vyprávěl, až tady ani jeden nebudeme...

NAKRESLILA: Barbora Burianová, TEXT: Lucie Hašková

Barbora Burianová,

SŠ designu a umění, knižní kultury a ekonomiky Náhorní, Praha 8

PIETA TŘEBSÍN, VIDEO, HISTORIE PROTITANKOVÉHO PŘÍKOPU U TŘEBSÍNA – TOMÁŠ A MARTINA TICHÝCH, TŘEBSÍN

ZÁVĚREM

Poděkování všem účastníkům a organizátorům Literární soutěže — Příběhy z mlhy k 80. výročí vystěhování regionu mezi Vltavou a Sázavou 1942—2022, která zapojila žáky a studenty spojené s vystěhovaným regionem mezi Vltavou a Sázavou za 2. světové války.

*Václav Šmerák, Mezi řekami, z. s.,
Lucie Hašková, Obecní knihovna Hradištko,
Středočeský kraj
a Senát Parlamentu ČR
8. dubna 2022*

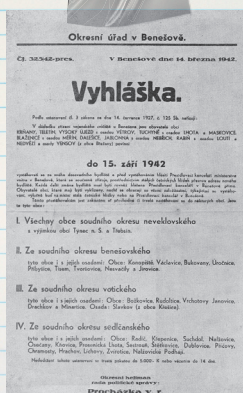
LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

80. výročí vystěhování regionu mezi Vltavou a Sázavou 1941/42–2021/22

KRAJINA ZA MLHOU

Krajina v objetí Vltavy a Sázavy je často ohraňovaná mlhou, která z hladiny obou řek stoupá. Od března 1942 do 1. dubna 1944 musely tuto hranici překročit tisíce obyvatel, které nacističtí okupanti donutili opustit své domovy. Na vystěhovaném území pak budovali vojenské školy, zřizovali pracovní tábory a šířili pocit strachu. Jak se odcházelo těm, kteří se rozhodli odstěhovat? Jak se na místě žilo těm, kteří se rozhodli zůstat? Mhavé jsou vzpomínky posledních žijících pamětníků těchto událostí a s jejich odchodem všechny příběhy ztrácí jasné obrysy. Ptejme se rodičů, babiček a dědů, co si pamatují z minulosti. Zachyťme tedy příběhy, pocity nebo vzpomínky dřív, než se zcela rozplynou.

1. LITERÁRNÍ a VÝTVARNÁ SOUTĚŽ – „Příběh z mlhy“
„Rodinné příběhy ze zabraného prostoru...“ – vzpomínky na vyprávění rodičů, dědů a babiček ze zabraného prostoru zaznamenané mladými lidmi. Vžijte se do pocitů některého z pamětníků na válečné události. Zaznamenejte příběh vyprávěný ve vaší rodině nebo někoho, kdo se o své vzpomínky veřejně podělil. Zpracujte jeho příběh formou povídky, komiksu nebo ilustrace, videozáznamu. Nebo komentovaného záznamu vyprávění v esejí. Ceny pro nejzajímavější práce: knihy, audioknihy a deskové hry.

2. FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ – „Krajina mlhy a jasu“
Zachyťte proměny krajiny před 80 lety a nyní. Vyberte jednu historickou fotografii a zachyťte místo, jak vypadá dnes. Ke dvojici fotografií můžete připojit krátký komentář o zaznamenané proměně. Fotografie pro výběr naleznete na www.mezirekamami.cz v části Vystěhování nebo například naleznete v rodině, v pamětníku nebo na webech vystěhovaných obcí. V tomto případě je dobré trochu zapátrat ve svém okolí.

ZÁKLADNÍ INFORMACE:

Soutěž je rozdělena do dvou věkových kategorií:

- žáci 2. stupně základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (do 15 let)
- studenti středních škol a gymnázií (do 19 let)

Soutěžní práce budou rozděleny do šesti kategorií:

- povídka – rozsah max. 5 normostran (9 000 znaků včetně mezer). Každý z účastníků může do soutěže poslat pouze jednu práci. Příspěvky zasílejte ve formě strojopisu či v textovém formátu MS Word.
- esej na téma domov, který jsem nucen/nucena opustit – obdobně jako u povídky
- komiks – rozsah do 40 kreseb
- ilustrace – 1x; soubor max. 3 ilustrace
- fotografie – do 10 ks ve vyšší kvalitě (HD) + historické snímky místa (kvalita snímku nerozhoduje)
- videozáznam do 10 minut

Mimo soutěž budou oceněny všechny práce, kroniky, záznamy, které zachytí autentické vyprávění pamětníků. Zde stopaž ani rozsah nebo forma nerozhoduje. Mohou být přihlášeny i výňatky z rodinných kronik zachycující toto období. Veškeré práce z této kategorie budou zveřejněny pouze se souhlasem autora. Materiály budou využity zejména pro historické dokumentování událostí v období od roku 1939 až do padesátých let.

PODMÍNKY A PRŮBĚH SOUTĚŽE:

Literární práce musí být předány/odešlány elektronicky v **max. rozsahu 5 stran A4**. Výtvarné a fotografické práce musí být odeslány ve formě **elektronické kopie/náhledu/fotografie v kvalitním rozlišení**. Autoři nejvyšších prací budou následně požádáni o zaslání originálu. Autoři účastí v soutěži dávají současně souhlas se zveřejněním svého díla v elektronických, tištěných a audio-video médiích, sociálních sítích, bez nároku na honorář.

Zahájení: 1. 6. 2021, ukončení: 30. 1. 2022, vyhlášení výsledků: 11. 3. 2022 – Senát Parlamentu ČR
Práce je možné zaslat již v průběhu trvání soutěže. Práce musí být zaslány na e-mail knihovna@hradičko.cz do 30. 1. 2022 nebo poštou s podáním nejpozději 30. 1. 2022 s označením na obálce Literární soutěž – 80. výročí.

Vítězové z každé kategorie získají knihu F. Tichého Transport za věčnost, audioknihu Tobiáš Lollness a publikace o historii regionu, audioknihu a deskové hry. Tři nejlepší práce z každé kategorie budou zveřejněny v druhém díle publikace Události mezi Vltavou a Sázavou – křest na setkání v Senátu Parlamentu ČR 11. 3. 2022. Ostatní práce budou zveřejněny na www.mezirekamami.cz a webových stránkách škol a obcí. Pro lepší orientaci v historických událostech budou od 1. června 2021 na www.mezirekamami.cz zprístupněny publikace, filmy, odborné příspěvky přibližující období vystěhování regionu ve Střední Evropě z 2. světové války. Garant: Lucie Hašková, členka zastupitelstva Hradičko, vedoucí knihovny obce.

Spolupráce: Václav Šmerák, Mezi řekami z. s., IT Tomáš Krivánek.

Obrazky: Bez domova – Miroslav Hůra – rodák z Křehovic / Píseň Bohu, foto H. Novénková / Knihovna Hradičko, foto L. Hašková.

KONTAKTY, INFORMACE:

Obecní knihovna Hradičko

Lucie Hašková

tel: 731 658 505, e-mail: knihovna@hradičko.cz

Obecní knihovna Hradičko

Adresa:

Hradičko, Chovatelů 500, 252 09

Mezi řekami z. s.

Václav Šmerák

tel: 603 196 678, e-mail: v.smerak@seznam.cz

www.mezirekamami.cz; www.facebook.com/MeziRekami

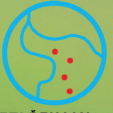
ID: n74ib43

Křehov 86, 257 44, pošta Netvořice

MEZI ŘEKAMI z. s.

Středočeský kraj

POZVÁNKA

Setkání občanů obcí, pamětníků, studentů a historiků u příležitosti 80. výročí
vystěhování regionu mezi Vltavou, Sázavou, Benešovem a Sedlčany v roce 1942
Hlavní sál Senátu a Zaháňský salonek Parlamentu České republiky.

8. dubna 2022 10.00–12.00 hod.

Gestorem Ústavně-právní výbor Senátu a senátor Zdeněk Hraba, místopředseda ÚPV Senátu Parlamentu ČR

Místa prosíme zaujmout do 9.45 za dodržení aktuálních hygienických opatření. Senát Parlamentu ČR: Valdštejnské nám. 17/4, 118 01 Malá Strana, vstup do budovy Senátu přes recepci „C 2“. Parkování v oblasti Senátu Parlamentu ČR není zajištěno!

Prosíme o potvrzení účasti na e-mail: info@meziřekami.cz.
Informace na tel.: 603 196 678

Organizace: Mezi řekami, z. s., Kultura Posázaví a Povltaví – Tomáš a Martina Tichých, vystěhované obce a města pod záštitou Senátu Parlamentu ČR – Zdeněk Hraba a Středočeského kraje – nám. pro oblast kultury, památkové péče a cestovních ruchu Václava Švendy, za spolupráce s městy Neveklov a Benešov a obcí Hradištko, Václavice, Krňany, Olbramovice, Lešany, Maršovice, Vysoký Újezd.

Středočeský kraj

Program setkání – Hlavní sál Senátu Parlamentu ČR

- 9.00–9.45 Příjezd a usazení zástupců vystěhovaných obcí a studentů, historiků, hostů
- 10.00 Zahájení setkání, Václav Šmerák, Mezi řekami, z. s., za vystěhované obce v I. etapě zabránil regionu místostarostka obce Krňany Kateřina Tichá, starostka obce Hradištko Radka Svobodová, ředitel Muzea Podblanicka Radovan Cáder, ředitelka Regionálního muzea v Jílovém u Prahy Šárka Juřinová, Veterán klub starostové Jan Slabý
- 10.10 Vystoupení zástupce Senátu Parlamentu ČR – senátor Zdeněk Hraba, Benešovsko
- 10.20 Shrnutí historických událostí v Čechách a na Moravě za 2. světové války, spisovatel Jiří Padevět, ředitel Nakladatelství Academia
- 10.50 Informace o chystané odborné konferenci na téma vystěhování, nové poznatky výzkumu – historik a autor publikace Zabráno pro SS Tomáš Zouzal – Ústav pro studium totalitních režimů, historik Michal Sejk – Státní okresní archiv Benešov
- 11.15 Závěr války na vystěhovaném území – odchod vojsk SS do amerického zajetí – historik a muzejník Josef Velfl, ředitel Hornického muzea v Příbrami
- 11.40 Vyhodnocení literární soutěže studentů – Krajina za mlhou – Lucie Hašková, Knihovna Hradištko, kde byl za 2. světové války koncentrační tábor Hradištko. Předání cen oceněným.
- 12.00 Závěr setkání – pozvánka na odhalení PIETY vystěhovaným obyvatelům a zavražděným vězňům koncentračního tábora Hradištko v pondělí 12. 4. 2022, 16:00 v Třebosíně – Tomáš a Martina Tichých, Kultura Posázaví a Povltaví
- 12.15 Zakončení setkání, poděkování všem účastníkům a Senátu Parlamentu ČR

Organizace ve spolupráci vystěhovaných obcí a měst pod záštitou Středočeského kraje a Senátu parlamentu ČR:
Mezi řekami, z. s. Václav Šmerák, tel.: 603 196 678, e-mail: v.smerak@seznam.cz, ID: n74ib43, www.mezirekamy.cz/Facebook

Setkání bude pořádáno za dodržení aktuálních protiepidemiologických opatření

Blaženice, Dalešice, Hostěradice, Rakousy, Hradištko, Pikovice, Brunšov, Jablonná, Nebřich, Kamenný Přívoz, Krňany, Podělsy, Rabyne, Louti, Nedvězí, Teletín, Třebšíns, Závist, Tuchyň, Lhota, Maskovice, Vysoký Újezd, Větrov, Břežany, Venšov, Lešany, Nová Ves, Bělce, Netluky, Bukovany, Cháfovice, Dunávičky, Chleby, Dunávice, Chrástany, Benice, Černikovice, Lipka, Oustice, Soběšovice, Konopiště, Chlístov, Zbožnice, Žabovřesky, Krusičany, Hamry, Nespeky, Netvořice, Peceraď, Poříčí nad Sázavou, Stranný, Mlékovice, Radvslavice, Tuchyň, Všetice, Týnec nad Sázavou, Úročnice, Václavice, Valčkov, Benešov, Bláží, Bystřice, Jirovice, Hůrka, Chvojen, Jarkovice, Semovice, Pomněnice, Křchleby, Křčovice, Skřýšov, Zhoř, Nahoř, Poličany, Nesvačily, Petrovice, Neštětice, Doloplazy, Chvojinka, Neveklov, Dubovka, Příbysice, Kozlí, Stranný, Borovka, Břevnice, Heroutice, Hůrka Kapinos, Spolí, Tlosoň, Žádolí, Zárybnice, Tisem, Tvoršovice, Mlýny, Vikonice, Strážovice, Zahradka, Bezejovice, Dlouhá Lhota, Libeč, Zaječí, Zálesí, Zderadice, Mstětice, Řehovice, Tikovice, Vráče, Zahoří, Živohošť, Ústí, Božkovice, Radošovice, Tožice, Drachkov, Zahořany, Křešice, osady Podolí, Slavkov, Maršovice, Podmaršovice, Zálesí, Minartice, Stedovice, Olbramovice, Rudoltice, Hůrka, Libohost, Maněšovice, Šebáňovice, Sedlečko, Strnadice, Vrchotovy Janovice, Brašnice, Janovice, Mrvice Sedlčany, Červený Hrádek, Dublovice, Hrachov, osada Buzice, Knovice, Knovízky, Úsuší, Křepeňice, Lichov, Bučily, Zvírotice, Nažovice, Chlum, Nová Ves, Nažovické Podhájí, Hluboká, Oboz, Osečany, Velbět, Prosenická Lhota, Bříšejev, Luhy, Prosenice, Příchov, Radč, Dublín, Hrazany, Žďar, Sestrouň, Hradištko, Zberaz, Suchdol, Štětkovice, Příbysice, Chrástava.

OHLÉDNUTÍ

80. výročí vystěhování obcí a měst středních Čech pro cvičiště SS mezi Vltavou, Sázavou, Benešovem, Sedlčany 1941–2021 / 1942–2022

Pořádáno společně s obcemi a městy středních Čech, Vyškovskem, historiky, muzei regionu
pod záštitou Středočeského kraje.

„Heinrich Himmler, říšský vůdce SS, rozhodl 30. října 1941 o vzniku výcvikového prostoru ve středních Čechách pro jednotky SS. Na zabraném území nacisté zřídili vojenské cvičiště, zemědělské práce – SS Hofy, pracovní a vězeňské tábory. Vystěhování obyvatel začalo 14. března 1942, cvičiště vzniklo na území 76 obcí, zábor postihl cca 30 000 místních lidí. Výcvikový prostor sloužil do května 1945 a stal se i zdrojem německých sil nasazených proti pražskému povstání. Do zdevastované oblasti se poté vrátili původní obyvatelé, obnova trvala desetiletí.“
Připomínáme si svoji historii a poučme se z ní.
Mezi řekami, z. s.

OHLÉDNUTÍ

1942–1945

80. VÝROČÍ VYSTĚHOVÁNÍ STŘEDU ČECH ZA 2. SVĚTOVÉ VÁLKY MEZIVLTAVOU, SÁZAVOU PO BENEŠOV A SEDLČANY

- Senát Parlamentu ČR 8. dubna 2022 10,00–12,00
Setkání obyvatel, pamětníků, studentů, historiků
při příležitosti 80. výročí vystěhování obyvatel
tehdejšího Neveklovska za 2. světové války
- Křest publikace OHLÉDNUTÍ II, editor Václav Šmerák
- Putovní výstava Když pampelišky nekvetly, Lucie
Hašková, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy
- Přednášky — historik Tomáš Zouzal a další
- Literární soutěž, studentské práce — Krajina
za mlhou, knihovna Hradištko
- Vizuální rekonstrukce protitankového příkopu
u Třebšíns, kde byli zavražděni vězni blízkého
koncentračního tábora Hradištko
- Odborná konference — Ústav pro studium
totalitních režimů, Státní okresní archiv v Benešově
- PIETA — skulptura věnovaná všem zavražděným,
vystěhovaným a vězněným na vystěhovaném území,
Kultura Posázaví a Povltaví, Tomáš a Martina
Tichých
Třebšíns 12. dubna 2022 — položení základního
kamene za účasti rodin španělských vězňů
Transparentní účet pro realizaci záměru:
FIO — 2401674195 / 2010
- Setkání obyvatel regionu 2. července 2022 —
Country festival Třebšínské zvonění, edukační stan,
výstava fotografií k výročí vystěhování, prezentace
projektu historie Vltavy
- www.mezirekami.cz — historie vystěhování,
publikace, videodokumenty, dizertační práce

Pořádá Mezirekami, z. s., Kultura Posázaví a Povltaví, vystěhované obce
regionu pod záštitou Středočeského kraje — nám. pro oblast kultury,
památkové péče a cestovních ruchů Václava Švandy, Senátu Parlamentu ČR
— Zdeňka Hrabý za spolupráce s Regionálním muzeem v Jílovém u Prahy,
Muzeem Podblanicka, Hornickým muzeem Příbram, knihovnou Hradištko,
Posázaví, o.p.s. a městy Benešov a Neveklov.

Informace: Mezirekami, z. s. mob. 603196678, e-mail: info@mezirekami.cz

Středočeský kraj

